

PRE
CIOUS
US

GALLERI SEBASTIAN SCHILDT

**Precious
Santida guldsmide**

**9-30 mars
2019**

Galleri Sebastian Schildt
Strandvägen 5b
114 51 Stockholm
gallerisebastianschildt.se

Utställningen Precious är en epokgörande exposé av samtida guldsmede.

Fjorton svenska och internationella konstnärer utmanar sig själva både konstnärligt och hantverksmässigt. Det är smycken som trotsar våra föreställningar som förknippas med den historiskt laddade och ädla metallen guld. Galleri Sebastian Schildt ser fram emot att kunna visa höjdpunkterna i 2019 års guldsmede.

Helena Edman, Maria Elmqvist, Karl Fritsch, Torben Hardenberg, Ulla & Martin Kaufmann, Reka Lorincz, Jacqueline Ryan, Margareth Sandström, Sebastian Schildt, Christopher Thompson-Royds, Hedvig Westermark, Peter de Wit och Annamaria Zanella.

Som de flesta kvinnor har jag använt och använder smycken. På 1970-talet blev det plötsligt något kontroversiellt. Jag minns en sociologiprofessor som pekade på mitt silverarmband av Claes Giertra och ställde frågan varför jag hade något sådant på mig.

Den personliga upplevelsen var nog inte unik. Smyckekonst och konsthantverk sågs som välfärdssamhällets yttersta form av lyxproduktion, onödig och enfaldig.

Svensk smyckekonst hade under 1950-talet fått en ny form där modernismen var vägledande. Det var först då man kunde se framväxten av en tidsenlig smyckekonst, där det personliga uttrycket var viktigt. År 1959 öppnades utställningen ”Nutidssmycken” på Nationalmuseum. Det var den första smyckeutställningen där konstnärligheten – och inte värdet och materialet styrde urvalet. Smycken fick status som konstverk vilket utvecklades under 1960-talet.

Men på 1970-talet svängde vindarna och nu ifrågasattes konsthantverket och karaktäriserades som lyxproduktion. Många utövare lämnade området. Det kulturpolitiska klimatet lade en död hand över smyckekonsten.

Under 1980-talet vände åter vindarna. Internationella kontakter blev allt vanligare. En ny generation trädde fram, med ett genombrott för kvinnliga guldsmeder i det tidigare mansdominerade yrket. Några av de främsta som ställde ut då – Margareth Sandström, Helena Edman, Maria Elmqvist och Hedvig Westermarck visas nu i utställningen Precious.

När jag bedrev akademiska studier om den svenska smyckekonsten kunde jag konstatera att den under de senaste decennierna har utvecklats i parallella former. De som arbetat med guld har verkat i skuggan av experimenterandet med nya material. Glädjande att guldsmidet äntligen får ta plats.

Tankar och budskap utförs i materialet genom fördjupade arbeten runt de klassiska geometriska formerna; bandet, cirkeln, kvadraten, kuben, bubblor eller ägget. Andra väljer organiska former där de kan spegla naturens blommor, experimentera med färg och framstå som lekfulla. De representerar en hantverksskicklighet med stora krav på teknisk kunskap och fulländad precision. Just den tekniska virtuositeten knyter utställningens konstnärer till guldsmedstraditionen, samtidigt som de också representerar ett mer idébaserat och konstnärligt formspråk likt en smyckekonstens haute couture. Även när konstnärerna valt andra material i objekten är ofta utbildningen och erfarenheten som guldsmed själva utgångspunkten.

Under mina årliga besök på Schmuck i München – världens ledande mässa för smyckekonst – har det varit roligt att se ett allt bredare konstnärligt utbud och flera av de konstnärerna som jag lärt känna där är representerade i utställningen.

Det är glädjande att Galleri Sebastian Schildt i Precious väljer att visa unika arbeten av framstående guldsmeder, både svenska och internationella, som utvecklar och förnyar en tradition. Smyckenas exklusivitet beror inte bara på valet av guld och ädla stenar, utan främst på den höga konstnärliga kvaliteten. Jag ser det som en reaktion mot massproducerade juveler att presentera konstnärer som flyttar gränserna för smyckekonsten. En guldsmedskonst som utvecklats till att bli artistisk och reflekterande.

Inger Wästberg

Samlare och författare
Stockholm mars 2019

Guldets attraktionskraft har inte lämnat någon mänsklig kultur oberörd. Den blänkande ytan, varma lyster, smidbarheten och styrkan har gjort den ädla metallen eftertraktad överallt på jorden.

I olika kulturer har det gula guldet dyrkats och i de allra första civilisationerna jämfördes guld med gudom och överhet. Långt innan guldets monetära värde fastställdes ansågs det oerhört värdefullt. I faraonernas Egypten var guldet symboliskt förenat med det gudomliga och jämfördes med huden på solguden Ra. I Inkariket dyrkades guldet rituellt och man trodde att guld var solens avdunstning. Antikens Grekland levde med föreställningen att det var ett koncentrat av vatten och sol eftersom guld brukade hittas i vattendrag.

Guld blev tidigt symbol för odödlighet och makt. Guldets sällsynthet och estetiska kvaliteter gjorde det till ett idealiskt material för regerande grupper att demonstrera sin makt med och vid begravningar visade mängden guldföremål den avlidnes status.

Tack vare guldets estetiska kvaliteter och formbarhet, blev guldet väldigt populärt att använda till smycken och mindre objekt. I sin renaste form, 24 karat, är guld den metall som är enklast att bearbeta.

Det sägs att guldsmede är modern till alla konster. Italienska renässanskonstnärer som Donatello, Leonardo da Vinci och Filippo Brunelleschi började samtliga sin yrkesbana som guldsmeder. En av renässanstidens mest berömda guldsmeder Benvenuto Cellini har beskrivit sitt arbete i sina memoarer. Under senbarocken var Frankrike det ledande guldsmedslandet med Jean Berain som en av förgrundsgestalterna. Efter 1800-talets andra hälft började guldsmedet industrialiseras. Många moment utfördes maskinellt, hantverksskickligheten försämrades och nytänkandet minskade.

I dag är det de små verkstäderna som står för högtstående hantverk och konstnärlig utveckling. Enastående mästerverk föds av skickliga konstnärer och guldsmeder oavsett om de utbildat sig på konsthögskolor, guldsmedsutbildningar och eller via lärlingssystem. Hantverk har inte samma status som förr i tiden och det är många användare som inte vet att skilja det massproducerade från det hantverksmässigt utförda därför att kunskapen om arbetsprocessen har försvunnit. Kvalitet uppskattas av kännare och ju mer man umgås med ett område ju tydligare framstår vikten av kvalitet.

De allra första skulpturala föremålen som skapades av människan var smycken med rituell betydelse. Oavsett kultur, religion, hudfärg, tid eller rum är vi alla sammanlänkade till historien genom vårt behov av att smycka våra kroppar i syfte att kommunicera. Smyckekonstens språk är universellt men döljer sig ofta under en skön yta. Det har givit upphov till ett orättvist rykte som att smycken enbart handlar om prydnad när det i själva verket är uppvisningen av ett komplext innehåll. Ett smycke kommunicerar med omgivningen genom att markera bärarens sociala status och kan även uttrycka grupptillhörighet, politisk åskådning, visa på utbildning eller intressen. Kroppen utgör arenan för smyckekonsten vilket gör att smycket kan betraktas överallt. En smyckebärare blir på det viset talman för konstnären och är den som väljer rummen där smycket visas.

I utställningen Precious presenteras fjorton guldsmeder som på olika sätt behandlar begreppet värde. Deras gemensamma språk är guldet och relationen till det ädla materialet som tolkas på olika sätt. De medverkande konstnärerna utnyttjar subtila koder för att bära fram en idé och väljer medvetet också andra material som är laddade med historia, minnen och förväntningar. Det är vackert, lekfullt och inte minst är det mycket välgjort.

Brudkrona,
guld 23k.

Helena Edman
Sverige, Stockholm

I sitt skapande utgår Helena Edman alltid från cirkeln. En sluten form som både visar på det ändliga och det oändliga. Favoritmaterialet är guld om 24 karat. Det rena, smögula och mjuka guldet är lättare att bearbeta men också känsligare och har mindre motståndskraft. Guldet får med tiden märken och tydliga spår av sin bärare. Ändå väljer Helena Edman att inte kompromissa. Helst önskar hon guldet så tunt och eteriskt att det nära nog kan lösas upp. Samtidigt är hennes högsta önskan att våra efterkommande ska hitta hennes smycken i arkeologiska utgrävningar. Lite buckliga, kanske skadade, men där och för evigt i guld.

Halssmycke,
ametist, turmalin, karneol,
rosenkvarts, akvamarin,
granat, grus, guld 18k.

Maria Elmqvist
Sverige, Trosa

I Maria Elmqvist smycken står de ädla stenarna i centrum. Runda eller ovala, klara i färgen och infattade i mjukt rundade fattningar. Stenarnas olika färger är som tagna ur en karamellpåse och det ser nästan ut som någon har sugit på dem. I halssmycket har Maria Elmqvist blandat ädla stenar med gårdsgrus och kontrasten är slående. Det är strävt och glansigt, alldagligt och sällsynt, värdelöst och värdefullt. Frågan uppkommer, vem är det som bestämmer vad som är värt att smyckas med? Maria Elmqvist har alltid varit en samlare och iakttagare. Hon ser vackra föremål och vackra material bokstavligen överallt.

Ring,
silver, aluminium,
chrysopras,
kubisk zirkonia.

Ring,
silver, niello,
kubisk zirkonia.

Karl Fritsch

Tyskland, verksam i Nya Zeeland, Wellington

Karl Fritsch, den moderna smyckekonstens enfant terrible, ifrågasätter gärna guldsmedstraditionen. Att driva med den tekniska skickligheten inom guldsmidet och pressa gränserna för vad som anses fint är för honom ett måste. Med barnslig och spirituellt lekfullhet petar Karl Fritsch in stenarna under metallens yta. Det är storvullet, extravagant men också ömsint och bejakande. Han inspireras av det dagliga livet, vardagsföreteelser och människor han möter. Utan det gedigna hantverkskunnandet hade han inte lyckats både lösgöra sig och omfamna traditionen på det sätt han gör. I en sällsam blandning av varm humor och förakt fortsätter Karl Fritsch att överraska.

Halssmycke,
guld 24k, antik korall,
silver, diamant, turkos,
camé, emalj, safir, smaragd,
pärlor, rådiamant.

Torben Hardenberg
Danmark, Köpenhamn

Torben Hardenberg uttrycker sig expressivt och berättande till den grad att han kommit att kallas den litteräre guldsmeden. Hans smycken är som ett stycke teater som utspelas framför våra ögon. Materialen, både ädla och oädla, representerar en skapad fantasivärld med silver, guld, stenar, snäckor och oväntade objekt. Den röda korallen som förr i tiden bars i tron om att den kunde skydda från sjukdomar blandas med övriga material till oväntade kombinationer. Det är både barockt och surrealistiskt på en och samma gång, liksom ett kuriosa-kabinett i form av ett samtida smycke.

Armband,
guld 18k.

Ulla & Martin Kaufmann
Tyskland, Hildesheim

Det inte ovanligt att gifta par, verksamma som guldsmeder, delar ateljé. Det ovanliga med paret Kaufmann är att de arbetar så nära varandra att man inte vet vem som inleder eller vem som avslutar. De klassiskt skolade guldsmederna har arbetat tillsammans sedan 1970-talet och verkar i en strängt modernistisk anda med inspiration från Bauhaus-skolans traditioner. I centrum för deras arbete står det fjädrande bandet av guld som kan vara ett halssmycke, armband eller ring. Kaufmanns arbeten utgör själva essensen av minimalism, samtidigt som de speglar ett arkaiskt arv och visar på samtida estetik.

Brosch,
guld 24k, guldpläterad
mässing, rostfritt stål.

Reka Lorincz
Ungern, Budapest

Den retsamma och lekfulla titeln "Gold Trap" på Reka Lorincz brosch påminner om vilken status guld har och vilket begär det väcker. En guldtacka fångad i en musfälla är ett exempel på bärbar skulptur som omedelbart kommunicerar med omgivningen. I sitt konstnärskap intresserar sig Reka Lorincz för sociala strukturer och använder igenkännbara objekt med kulturella och symboliska betydelser. Skickligt utnyttjar hon dessa i syfte att med relativt enkla medel fånga vår uppmärksamhet och låta oss själva tolka innebörden. Det är mycket humor och lika mycket allvar.

Halssmycke,
guld 18k, emalj.

Jacqueline Ryan

Storbritannien, verksam i Italien, Todi

Naturen är en ständig källa till inspiration. Sedan barndomen har Jacqueline Ryan observerat naturen och fascinerats över alla oändliga kombinationer av färg, form och struktur. Hon samlar på det hon ser genom att skissa för att sedan föra över intrycken till små pappersmodeller och slutligen tillverka det varseblivna i guld. Det slutliga verket är inte en verklig avbild utan ett försök i att fånga naturens essens. Ett viktigt element i Jacqueline Ryans arbete är den ledade rörligheten som förhöjer den taktila upplevelsen.

Ring,
guld 18k.

Margareth Sandström
Sverige, Linköping

Den mjuka runda formen i guld med borstad yta är lite matt och sträv mot huden. Ringen som är avsedd för två fingrar utgörs av ett skulpterat ansikte. Det är arketyriskt, stiliserat och neutralt med en referens till kykladisk konst. Mystiskt och uråldrigt på en och samma gång. Utöver tiden i den egna guldsmedjan tillbringar Margareth Sandström varje år en period på Konstakademin i Florens för att ägna sig åt klassiskt måleri. Väl hemma filar hon fram modeller till sina universella ansikten i lugn och ro. Angelägna anleten som berör.

Halssmycke,
guld 23k, smaragd, emalj.

Sebastian Schildt
Sverige, Stockholm

För Sebastian Schildt är skönhet viktigt och har aldrig varit ett område för konflikt eller något som behöver kringgås. Han är tränad till perfektion, dyrbara juveler är ett signum och färgstarka ädla stenar likaså. Han jobbar gärna med smycken i stora format som förstärker det praktfulla. För några år sedan började den klassiska tofsens variationsrikedom tilltala honom som utgångsform. Tofsen har en lång och spännande mångkulturell historia som idag känns både aktuell och modern. Sebastian Schildt ger tofsen ett samtida och upphöjt uttryck.

Halssmycke,
Natura Morta: Speedwell,
guld 18k, diamant,
kolorering.

Christopher Thompson-Royds
Storbritannien, London

Inom juvelerarkonsten finns en rangordning av vad som anses värdefullt och liknande tankegångar präglar botaniken. I Christopher Thompson-Royds arbete är det de enkla dikesblommorna som fångar hans uppmärksamhet. Förbisedda och anspråkslösa plockar han och torkar dem för att sedan föra över de små blommornas konturer till tunna guldblåd. De naturalistiska blomsterkorgarna koloreras därefter för hand. Med inspiration från Sir Hans Sloanes Herbarium i London förvaras de spröda smyckena i marmorade portfolios. Christopher Thompson-Royds synliggör naturens enkla skönhet och får oss genom smyckekonsten att uppskatta grästuvans ensamma lilla blomstängel.

Brosch,
bladguld, valnöt, oxiderat
silver, agat drus, rosenlipad
diamant.

Hedvig Westermark
Sverige, Stockholm

Hedvig Westermarks intuitiva och särpräglade känsla för färg, uppbyggnad och materialitet får utlopp i ett pussel av noga utvalda bitar av vitt skilda material. Hennes broscher är som små mikrokosmos baserat på livet självt, det ädla bredvid det oädla, det som sparas jämte det som slängs. Vardagligt och slumpmässigt funnet går hand i hand med det dyrbara och eftersökta. Allt får samma omsorgsfulla behandling och båda delarna är lika viktiga för hennes vackra och självsäkra kompositioner.

Brosch,
guld 18k, diamanter.

Peter de Wit

Holland, verksam i Sverige, Linköping

Peter de Wit är trogen sin specifika stil som karaktäriseras av förhållandet mellan olika geometriska figurer och en grundmurad känsla för dimensioner och proportioner. Uttrycket är sparsmakat och konstruktionsdetaljerna synliga. Med rötter i Holland har Peter de Wit inspirerat en hel generation svenska smyckekonstnärer när han på 1980-talet bosatte sig i Sverige. Hans rationella formspråk har vunnit många anhängare som velat se det som typiskt skandinaviskt. Okonstlat och genialiskt i sin uppbyggnad, med den sakliga enkelheten i sikte.

Ring,
guld 20k.

Annamaria Zanella
Italien, Padua

Med rötterna i Padua, i epicentrum för det vi kallar ”fine jewellery”, har Annamaria Zanella hittat sitt eget poetiska formspråk långt från den traditionella juvelerarkonsten som lärs ut i stadens guldsmedsskola. Hennes smycken leker med begreppen genom att undersöka materialets värde i en större social kontext. När hon inte arbetar med guld väljer hon gärna det värdelösa och kallas granskare av ”fattigdom”. Material som rostig plåt och järnskrot bränns, perforeras och etsas. Det handlar om dekonstruktion och återuppbyggnad till mikroskulpturer med ett eget lyriskt och konstnärligt uttryck.

Galleriet representerar konstnärer som är verksamma inom konsthantverk och vitt skilda områden som silver, smycken, glas, keramik, textil, papper liksom unik möbelkonst. Det är en målsättning att bjuda in och representera de främsta och producera utställningar i framkant med hög aktualitet.

Publikationen av katalogen Precious har gjorts möjlig genom bidrag från Kjell och Märta Beijers Stiftelse och Kungliga Patriotiska Sällskapet.

Ett stort varmt tack!

Grafisk formgivning Sophia Wood
Fotograf Per Myrehed
Produktion Dorota Liszke och Sofia Silfverstolpe

Tryck Skaraborgs Offset 2019
© 2019 Galleri Sebastian Schildt

gallerisebastianschildt.se

